

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-7, 2026

THE ROLE OF ETHNOPEDAGOGY IN EDUCATING STUDENTS AND YOUTH IN THE SPIRIT OF PATRIOTISM

Y.B.Ulasheva

Tashkent State Medical University Head Tutor of Faculty of Pediatrics No. 2

Abstract

This article analyzes the main tasks of ethnopedagogy, identifies the practical, moral, and value-based features of folk pedagogy in the traditional culture of different peoples. It also looks at the patterns of formation and development of a people's traditional pedagogical culture under the influence of social, economic, and other factors. The process of forming moral and emotional attitudes toward one's national-cultural environment is examined. Additionally, the article analyzes how students become aware of their belonging to a particular culture, understanding its uniqueness and value as an integral part of the educational process. From an axiological point of view, the article explores the connection between patriotic education and individual national values, emphasizing that ethnopedagogy in education serves as a foundation for instilling love for the homeland, diligence, honesty, justice, and other moral values.

Key words

The theory of ethnopedagogy, the formation of the idea of national identity and patriotism, the cultural barriers of multiculturalism, mechanisms of education in the spirit of patriotism, folk rituals, the process of personality development.

**TALABA-YOSHLARNI VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHDA
ETNOPEDAGOGIKASINING O'RNI
РОЛЬ ЭТНОПЕДАГОГИКИ В ВОСПИТАНИИ СТУДЕНТОВ-
МОЛОДЕЖИ В ДУХЕ ПАТРИОТИЗМА**

Y.B.Ulasheva

Toshkent davlat tibbiyot universiteti 2-Pediatrica fakulteti bosh tyutori

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-7, 2026

Annotatsiya. Mazkur maqolada etnopedagogikaning asosiy vazifalaridan tahlil qilinib, etnoslarning an'anaviy madaniyatlarida xalq pedagogikasining o'ziga xos bo'lgan amaliy, axloqiy, qadriyatiy tomonlarini aniqlash, bundan tashqari ijtimoiy, iqtisodiy va boshqa omillar ta'siri ostida xalqning an'anaviy pedagogik madaniyati shakllanishi va rivojlanishidagi qonuniyatlari ko'rib chiqildi. shaxsning o'z milliy-madaniy muhitiga nisbatan axloqiy va emotsional munosabatlarini shakllantirish jarayoni tahlil qilingan. Bundan tashqari ta'lim jarayonining ajralmas qismi bo'lgan talaba-yoshlarga ma'lum bir madaniyatga mansubligini anglash, uning o'ziga xosligi va qadriyatini tushunish masalalari tahlil etildi. Maqolada aksiologik nuqtai nazardan, vatanparvarlik tarbiyasi shaxsning milliy qadriyatlar bilan bog'liqligi tahlil qilinib, ta'lim etnopedagogikasi yurtga bo'lgan muhabbat, mehnatsevarlik, halollik, adolat va boshqa axloqiy qadriyatlarni singdirishga asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: Etnopedagogika nazariyasi, milliy o'zlik, vatanparvarlikning g'oyasini shakllanishi, multikulturalizmning madaniy to'siqlari, vatanparvarlik ruhida tarbiyalash mexanizmlari, xalq marosimlari, shaxsining shakllanishi jarayoni.

Аннотация. В данной статье проанализированы основные задачи этнопедагогики, выявлены практические, моральные и ценностные особенности народной педагогики в традиционной культуре народов. Также рассмотрены закономерности формирования и развития традиционной педагогической культуры народа под влиянием социальных, экономических и других факторов. Проанализирован процесс формирования морального и эмоционального отношения к своей национально-культурной среде. Кроме этого, проанализированы вопросы осознания студентами своей принадлежности к определённой культуре, понимания её уникальности и ценности как неотъемлемой части образовательного процесса. С аксиологической точки зрения, в статье исследуется связь патриотического воспитания с национальными

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-7, 2026

ценностями личности, и подчеркивается, что этнопедагогика образования служит основой для привития любви к родине, трудолюбия, честности, справедливости и других моральных ценностей.

Ключевые слова: Теория этнопедагогики, формирование идеи национальной идентичности и патриотизма, культурные барьеры мультикультурализма, механизмы воспитания в духе патриотизма, народные обряды, процесс формирования личности.

Etnopedagogika fan sifatida shakllangan bo'lib, uning o'rganish obyekti xalq pedagogikasi, ya'ni turli etnoslarda tarixan shakllangan an'anaviy tarbiya va ta'lim amaliyotidir. Zamonaviy pedagogikada inson shaxsining shakllanishi jarayonini tahlilida etnopedagogika yuqori ahamiyatga ega.

Etnopedagogika kontekstida nazariy ustunlik shundaki, bunda xalq tajribasini tizimlashtirib boradi va ilmiy bilim darajasini taqqoslaydi. Etnopedagogikani tahlil qilishda talabalarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash mexanizmlarini tushunish pedagog tomonidan aniq, chuqur bilimlarni egallashni talab qiladi. Bunda xalq marosimlarini shunchaki tashqi ko'rinishdagi go'zal folklor voqeilik sifatida emas, balki talabalarining ongini tubdan to'g'ri shakllantirishga qaratilgan psixofiziologik signal bo'lib xizmat qiladi. Bu esa qadimiy, lekin samarali ijtimoiy voqeilikni qabul qilishga katta yordam beradi.

Etnopedagogikaning asosiy vazifalaridan biri bu turli etnoslarning an'anaviy madaniyatlarida xalq pedagogikasining o'ziga xos bo'lgan amaliy, axloqiy, qadriyatiy tomonlarini aniqlash, bundan tashqari ijtimoiy, iqtisodiy va boshqa omillar ta'siri ostida xalqning an'anaviy pedagogik madaniyati shakllanishi va rivojlanishidagi qonuniyatlarni izlashdan iborat.

Etnopedagogika, xalq tarbiyasi haqida izlanishlarni o'z ichiga oladi. Bunda xalqning madaniyatiga ildiz otgan qadriyat, urf-odatlarini bugungi kundagi ta'sirini o'rganar ekan, shaxsni shakllantirishda boshqa madaniyatlarni tushunish va qabul qilish jarayoni-

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-7, 2026

da muhim rol o'ynaydi. Bunda etnopedagogika madaniy merosni saqlashga, milliy o'zligini shakllantirishga va an'analarga hurmat bilan qarashga yordam beradi. Etnopedagogika nafaqat xalq tarbiya usullarini o'rganadi, balki ularni hozirgi sharoitga moslashtiradi va ta'lim jarayonini yanada samarali, shaxsga yo'naltirishga zamin yaratadi.

Globallashuv davrida madaniy xilma-xillik va multikulturalizm jamiyatning barqaror rivojlanishi va intermadaniy muloqotning samaradorligi uchun muhim ahamiyatga ega. Ular erkinlik, tenglik va ijtimoiy adolatni mustahkamlashda asosiy vositalardan biri hisoblanadi.¹ Aytish kerakki, globalizatsiya sharoitida etnopedagogika alohida katta ahamiyatga ega. Bunda multikulturalizmning madaniy to'siqlarni yengib o'tishga, madaniyatlar xilma-xilligiga hurmat va bag'rikenglikni shakllantirishga imkon yaratish uchun zarur ta'lim-tarbiyaviy asoslarini ochib beradi. Ta'lim etnopedagogikasi tamoyilaridan foydalanib talabalarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga yordam beradi, ular polikultural muhitda yashash va shaxs sifatida shakllanib, shu bilan birga o'z milliy identifikatsiyasini saqlab qolishda retrospektiv xususiyatlarini ochib beradi.

Inson o'z hayoti, faoliyati jarayonida o'zini o'rab turgan obyektiv borliq bilan tinimsiz munosabatda bo'lar ekan, u predmetlar, hodisalar, turli vaziyatlarni, boshqa subyektlar xatti-harakatlarini, shuningdek, o'z imkoniyatlarini, harakatlari natijalarini baholab boradi. Mazkur holat subyektning subyektga bo'lgan munosabatida bahoning so'zlovchi psixikasi va ongiga ta'sir o'tkazuvchi vosita ekanligini ham ko'rsatadi.²

Vatanparvarlikning g'oyasi, birinchi navbatda, shaxsning o'z milliy-madaniy muhitiga nisbatan axloqiy va emotsional munosabatlarini shakllantirish jarayoni sifatida qaraladi. Bu jarayon nafaqat shaxsning o'z vataniga sadoqatini kuchaytirishga, balki uning ijtimoiy-madaniy o'zligini mustahkamlashga ham xizmat qiladi.

¹ Ibragimova Ch.R. MADANIY XILMA-XILLIKNING KONSEPTUAL TALQINI VA GLOBALLASHUVDAGI AHAMIYATI. Scientific theoretical and methodical journal. 2025, vol.3. 429 b.

² Saydazimov K. BAHOLASH VA NORMALAR MANTIG'IDA AXLOQIY QADRIYATLAR //Scientific journal of the Fergana State University. – 2023. – №. 1. – 200 b.

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-7, 2026

Vatanparvarlikning g'oyasi shu nuqtai nazardan ko'rib chiqilganda, u shaxsning o'zini o'zi anglash jarayonining muhim tarkibiy qismi sifatida talqin qilinadi.³

Albatta, ma'lumki talabaning shaxsiyatining asosiy sifatlari shakllangan bo'ladi. Lekin shunga qaramasdan, bu davrda talabalarning psixikasi eng moslashuvchan va etnopedagogikaning vositalari yordamida talabaning ijobiy sifatlarni ko'rsatish imkoniyati ochib beradi. Etnopedagogika – bu o'ziga xos madaniy kod bo'lib, avloddan-avlodga o'tadigan qadriyatlar, qarashlar va xulq-atvor modellarini belgilaydi. U ta'lim jarayonining ajralmas qismi bo'lib, talabalarga ma'lum bir madaniyatga mansubligini anglashga, uning o'ziga xosligi va qadriyatini tushunishga yordam beradi. Etnopedagogika milliy o'zlikni anglash, vatanparvarlik va o'z xalqi madaniy merosiga hurmatni shakllantirishga xizmat qiladi. Etnopedagogika tarbiyalanuvchilarda kattalarga bo'lgan hurmat, yurtga muhabbat, mehnatsevarlik, halollik, adolat va boshqa axloqiy qadriyatlarni singdiradi. O'quvchilarda yaxshilik va yomonlik, go'zallik haqida to'g'ri tushuncha shakllantirishga yordam beradi. Masalan, xalq ertaklari, afsonalar va rivoyatlar chuqur tarbiyaviy ma'noni o'zida mujassam etib, talabalarni axloqiy tamoyillar va jamiyatdagi xulq-atvor qoidalariga o'rgatadi.

Axborot makonini nazorat qilish alternativ fikrlarni bostirish yoki ularni buzish bilan bog'liq. Buni ommaviy axborot vositalarini egallash, so'z erkinligini cheklash, senzura qilish yoki muxolifat fikrlariga mos kelmaydigan media muhitini yaratish orqali amalga oshirish mumkin.⁴

Vatanparvarlik tarbiyasining etnopedagogik tahlili uning shaxsning ma'naviy-axloqiy qadriyatlar tizimini shakllantirishdagi rolini aniqlashga qaratilgan. Aksiologik nuqtai nazardan, vatanparvarlik tarbiyasi shaxsning milliy qadriyatlar bilan

³ Axralova M.A. VATANPARVARLIK TARBIYASINING PEDAGOGIK VA IJTIMOY-MA'NAVY MOHIYATI. VOLUME 4 | ISSUE 3 | 2025. 101 b.

⁴ Kuyliyev B. T. RESEARCH OF STATE AND SOCIETY CATEGORIES IN THE FIELD OF SOCIAL SCIENCES //ДИСТАНЦИОННЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ И ДОСТИЖЕНИЯ НАУКИ. – 2020. – Т. 144.

JOURNAL OF TECHNOLOGY AND INNOVATIVE RESEARCH

VOLUME-1, ISSUE-7, 2026

bogʻlanishini mustahkamlash orqali uning axloqiy oʻzligini rivojlantiradi. Bu jarayonda vatanparvarlik talabalarning oʻz vataniga nisbatan muhabbat, sadoqat va hurmat kabi axloqiy qadriyatlarini shakllantirish vositasi sifatida koʻriladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ibragimova Ch.R. MADANIY XILMA-XILLIKNING KONSEPTUAL TALQINI VA GLOBALLASHUVDAGI AHAMIYATI. Scientific theoretical and methodical journal. 2025, vol.3. 429 b.
2. Saydazimov K. BAHOLASH VA NORMALAR MANTIG 'IDA AXLOQIY QADRIYATLAR //Scientific journal of the Fergana State University. – 2023. – №. 1. – С. 43-43.
3. Saydazimov K. DIALECTICAL CONNECTION BETWEEN ASSESSMENTS AND NORMS //Europa Revue Journal. – 2026. – Т. 6. – №. 6. – С. 328-334.
4. Kuyliyev B. T. RESEARCH OF STATE AND SOCIETY CATEGORIES IN THE FIELD OF SOCIAL SCIENCES //ДИСТАНЦИОННЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ И ДОСТИЖЕНИЯ НАУКИ. – 2020. – Т. 144.
5. Tulkunovich S. K. BAHOLASH VA NORMALAR MANTIG 'IDA HUQUQIY QADRIYATLAR //Философия и право. – 2023. – Т. 25. – №. 2. – С. 194-198.
6. Saydazimov K. T. The Role of Communicative Modal Categories in the Expression of Logical Value //TJE-Tematics journal of Education ISSN. – 2021. – С. 2249-9822.
7. КУЙЛИЕВ Б. Т. ХАРАКТЕРИСТИКИ КОНВЕРГЕНТНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПОЛИТИЧЕСКОГО МАНИПУЛИРОВАНИЯ, ИСПОЛЬЗУЕМЫХ В ИНТЕРНЕТЕ //Научный журнал. – 2021. – С. 20211783.
8. Kuyliyev B. THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND AUTOMATION ON THE LABOR MARKET: THE LOSS OF OCCUPATIONS AND THE EVOLUTION OF NEW SKILLS //Europa Revue Journal. – 2026. – Т. 6. – №. 6. – С. 320-327.

